



PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ



education policy education policy education policy education policy education policy educat

policy

29

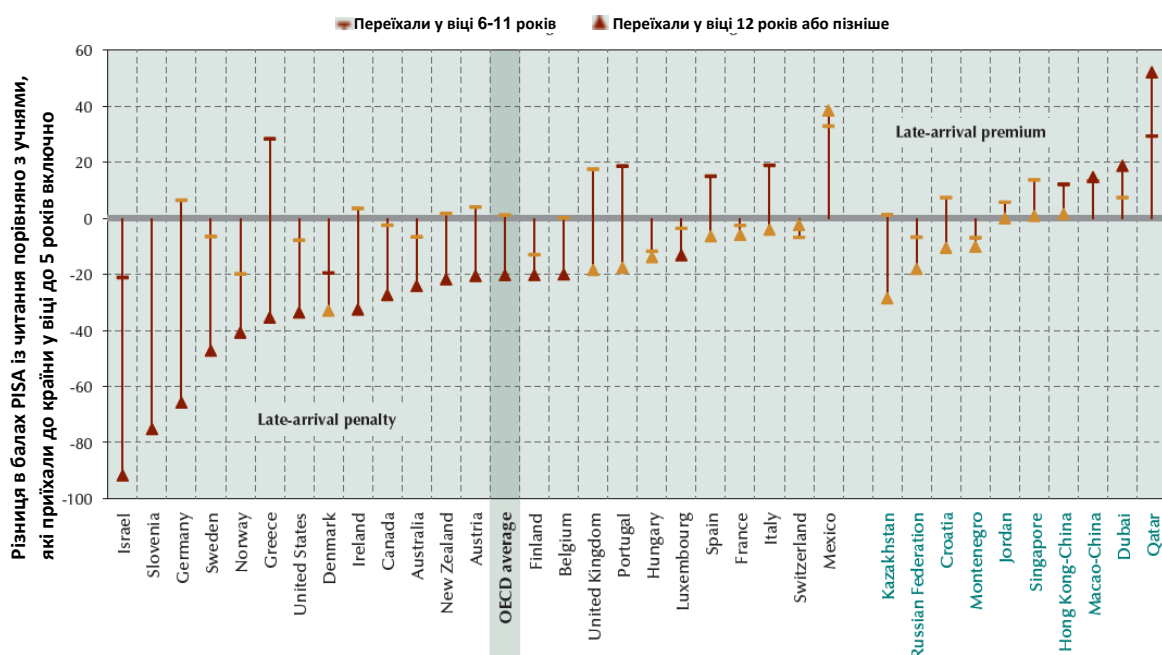
Чи залежить читацька компетентність учнів-іммігрантів від того, як давно вони живуть у новій країні?

- ✓ У більшості країн ОЕСР 15-річні учні, які недавно приїхали до країни, мають нижчі результати PISA із читання, ніж учні, які приїхали до країни у віці до п'яти років.
- ✓ Найуразливішими щодо результатів із читання є ті учні, які у віці старше 12 років приїхали із країн з нижчим рівнем економічного розвитку і де державна/регіональна мова відрізняється від мови їхнього теперішнього навчання.
- ✓ Не спостерігається жодного зниження результатів із читання в учнів-іммігрантів, які переїхали із країни з подібним рівнем економічного розвитку й тією ж мовою, що й мова їхнього теперішнього навчання.

Як правило, сім'я переїжджає до нової країни через бажання батьків забезпечити своїх дітей кращими умовами життя й кращими перспективами щодо майбутнього. Проте діти іммігрантів зазвичай вимушені долати численні перепони на шляху до успішного навчання в школі. Для деяких із них перші роки у новій країні перетворюються на надзвичайно напружений період через незнання мови й відсутність стабільних життєвих умов.

Упродовж останнього десятиріччя деяким країнам (зокрема Австралії, Бельгії, Канаді, Німеччині, Новій Зеландії й Швейцарії) удалося зменшити різницю в результатах навчання між учнями-іммігрантами й учнями, які є корінними мешканцями в ній. Але в більшості країн 15-річні учні-іммігранти суттєво відстають від своїх однолітків, які є корінними мешканцями. Найнижчі результати в цій групі показали ті учні, які недавно переїхали до нової країни.

«Наслідки» переїзду до іншої країни учнів шкільного віку



Примітка: показано тільки країни й економіки, у яких групи іммігрантів, які переїхали до іншої країни або в ранньому, або в старшому шкільному віці, представляли понад 40 осіб. Темнішим кольором позначено статистично значущу різницю. Різниці в результатах PISA оцінюються із поправкою на рік проведення дослідження PISA, стать учнів (дівчат) і клас, у якому навчаються учні.

Країни розташовано за різницею в балах учнів, які переїхали до іншої країни в ранньому віці й тими, які переїхали у старшому шкільному віці, від найбільшої різниці до найменшої.

Джерело: OECD (2012), *Untapped Skills: Realising the Potential of Immigrant Students*, рисунок 4.1, OECD Publishing; i Heath and Kilpi-Jakonen (2012) таблиця B4.3, за даними аналізу об'єднаних даних PISA за 2003, 2006 і 2009 роки.

Порівняно з учнями, які переїхали до нової країни у віці до 11 років (включно), 15-річні учні, які переїхали недавно, суттєво відстають від своїх однолітків.

За даними PISA, поміж учнів-іммігрантів суттєвої різниці в результатах із читання між тими учнями, які переїхали до нової країни у віці до 5 років і у віці 6-11 років, не спостерігається. Але в більшості країн-членів ОЕСР учні-іммігранти, які переїхали до нової країни у віці старше 12 років і прожили в ній не більше 4 років, значно відстають у читанні від своїх однолітків, які переїхали в молодшому віці. У країнах, де за даними PISA багато учнів залишається в тому ж класі на другий рік, вищі результати в тестуванні із читання учнів-іммігрантів, які недавно переїхали до нової країни, можуть приховувати той факт, що їх залишали в тому чи іншому класі на другий рік, і, можливо, не один раз.

Різниця результатів між учнями-іммігрантами, які переїхали до нової країни або до 11 років включно, або в старшому віці, суттєво відрізняється по країнах й економіках. Ізраїль, Словенія й Німеччина – країни з найбільшою різницею результатів між цими двома групами учнів-іммігрантів, тоді як у Катарі, Дубаї (ОАЕ) й Макао-Китаї учні-іммігранти, які переїхали недавно, показали вищі результати PISA, ніж учні-іммігранти, які довше живуть у цих країнах.

Різниця результатів між учнями-іммігрантами, які переїхали до нової країни або у віці до 11 років включно, або старше 12 років, залежить від різних комбінацій «країна походження – нова країна».

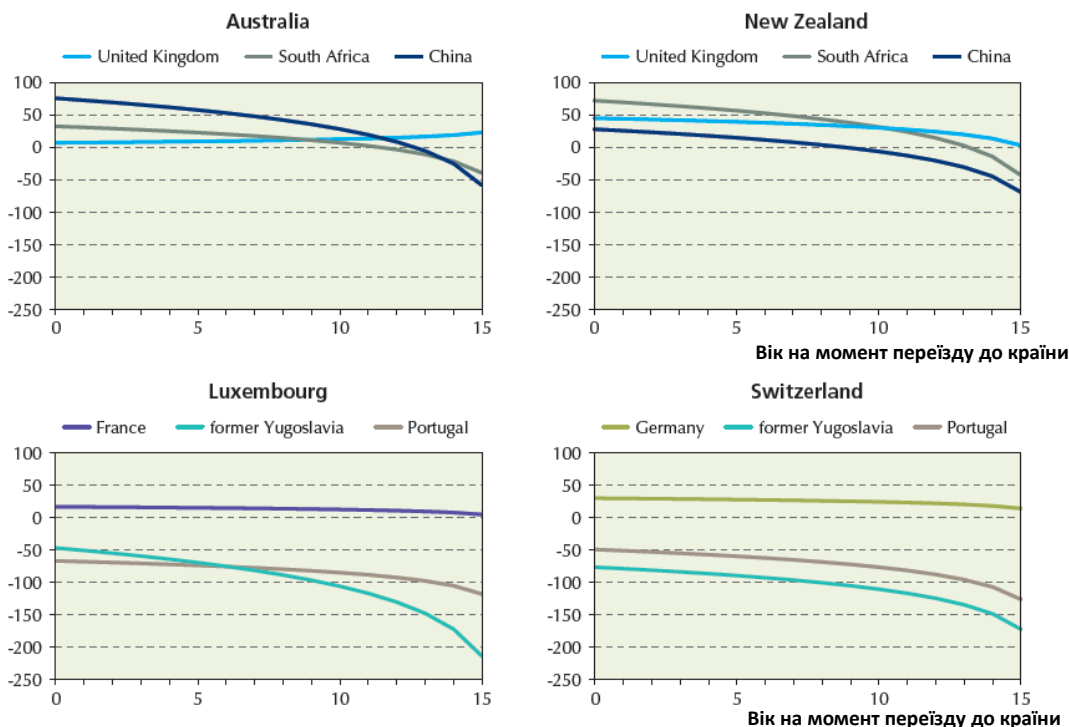
Зазвичай у різних країнах й економіках досліджувана різниця результатів відображає склад частини їхнього населення, представленої іммігрантами. Наприклад, в Австралії є багато іммігрантів з Великобританії, які на час переїзду вже володіли мовою корінного

населення цієї країни. Це також пояснює те, що порівняно з Німеччиною, де найбільша частина учнів-іммігрантів переїхала із країн СНД, колишньої Югославії й Туреччини, по інших країнах середня різниця результатів між учнями, які переїхали або до 11 років включно або пізніше, більша.

У дослідженні результатів із читання 15-річних учнів-іммігрантів їхній вік на момент переїзду до нової країни й тривалість їхнього перебування в ній – це дві сторони однієї медалі. Учні-іммігранти, які переїхали до 5 років включно, навчилися читати й писати в новій країні, а їхні батьки прожили в ній більше десяти років. І навпаки, ті учні, які переїхали до нової країни у віці старше 12 років, вже декілька років до переїзду провели в іншій системі освіти. У 15-річному віці вони ще почуються новачками в новій країні. Ті, хто переїхав тільки-но, можуть отримувати низькі результати в тестуванні із читання через недостатні знання мови їхньої нової країни, брак розуміння системи установ у ній, а також через їхню соціальну незахищеність. Проте зазвичай із плином часу вплив цих чинників на результати навчання учнів-іммігрантів зменшується. Також на результати із читання впливає вік, у якому учні приїхали до нової країни: по-перше, учням старшого віку складніше вивчати другу/третю мову, і, по-друге, із переходом учнів від початкової до базової середньої школи навчальне навантаження збільшується й вимоги до учнів суттєво зростають. Варто зауважити, що різниця результатів, пов'язана з віком переїзду учнів-іммігрантів, збігається з різницею, пов'язаною із тривалістю їхнього перебування в новій країні. Тому, на жаль, дослідження PISA не може визначити, що більше впливає на результати учнів-іммігрантів у тестуванні із читання: їхній вік на момент переїзду до країни або тривалість перебування в ній.

Мовний бар'єр вище в тих учнів, які переїхали до країни в старшому шкільному віці

Взаємозв'язок між результатами PISA із читання й віком учнів на момент переїзду до іншої країни (за країною походження учнів-іммігрантів)



Примітка: Різниця в результатах PISA оцінюється із поправкою на рік проведення дослідження PISA, стать учнів (дівчат) і клас, у якому навчаються учні.

Джерело: OECD (2012), *Untapped Skills: Realising the Potential of Immigrant Students*, Figure 4.1, OECD Publishing; i Heath and Kilpi-Jakonen (2012) рисунок 4.3, за даними аналізу об'єднаних даних PISA за 2003, 2006 і 2009 роки. Показано тільки групи іммігрантів, які в спостереженні були представлені більш ніж 100 особами.

Вплив мовного бар'єру на результати навчання учнів-іммігрантів доведено результатами огляду віку основних груп учнів-іммігрантів у декількох вибраних країнах. Наприклад, в Австралії й Новій Зеландії в учнів, які переїхали з Великобританії, не спостерігається негативних наслідків їхнього переїзду в старшому віці, а саме низьких результатів із читання. Проте учні, які народилися в Китаї, але після 12 років переїхали в Австралію або Нову Зеландію, показують дуже низькі результати із читання. Така ж тенденція спостерігається і серед Європейських країн. Наприклад, вік учнів, які переїхали до Люксембургу з Франції, а також із Німеччини до Швейцарії, не впливає на їхні результати в тестуванні із читання. Але порівняння результатів учнів, які переїхали з Португалії або колишньої Югославії до тих же Швейцарії або Люксембургу, показало велику різницю між навчальними досягненнями учнів, які всі роки навчалися в новій країні, й учнями, які недавно переїхали до неї.

Однак мова не може бути єдиним чинником, який впливає на результати навчання учнів-іммігрантів. Суттєво впливати на них можуть також різні освітні стандарти країн, із яких і до яких переїхали учні, і різний рівень життя в них. Загалом, аналіз даних PISA показав, що найуразливішими щодо негативних наслідків переїзду до нової країни (а саме низьких результатів у тестуванні із читання) є ті учні-іммігранти, які переїхали із країн з нижчим рівнем економічного розвитку та з державною мовою, яка відрізняється від мови навчання в новій країні у віці старше 12 років. Такі учні вимушені дуже швидко опановувати нову мову й наздоганяти своїх однолітків за рівнем навчальних досягнень. Але одночасно їм доводиться також долати труднощі, пристосовуючись до нової школи й ознайомлюючись з новим соціальним середовищем.

Узагальнення: У багатьох країнах рішення про переїзд і подальше навчання в новій країні тих учнів, яким уже близько 15 років, суттєво погіршує перспективи їхнього майбутнього працевлаштування. Зменшити такі негативні наслідки можна, по-перше, надаючи учням цілеспрямовану допомогу, спрямовану на підвищення рівня їхньої мовної компетентності, і, по-друге, використовувати гнучкі механізми, які дозволяють пізніше починати відстеження їхніх навчальних досягнень. Іноді переїзд учня в старшому шкільному віці є результатом міграційної політики, унаслідок якої затримується возз'єднання сім'ї. Користь від таких політичних заходів необхідно ретельно обмірковувати, оскільки негативні наслідки переїзду учнів у такому віці можуть її значно переважувати.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Франческо Аввісаті (Francesco.Avvisati, Francesco.Avvisati@oecd.org)

Ознайомтеся із OECD (2012), *Untapped Skills: Realising the Potential of Immigrant Students*, OECD Publishing and the full set of related tables; Heath, A. and E. Kilpi-Jakonen (2012), "Immigrant children's Age at Arrival and Assessment Results", OECD Education Working Papers, No. 75, OECD Publishing; PISA in Focus n°11, *How are school systems adapting to increasing numbers of immigrant students?*

Відвідайте сайт:
www.pisa.oecd.org
www.oecd.org/pisa/infocus

Читайте також:

Чи можна зменшити різницю в результатах навчання між учнями зі сприятливими й несприятливими передумовами для навчання за допомогою стратегій навчання?